

Poštnina plačana v gotovini.

Posamezna številka 1 Din.

Uredništvo v
Murski Soboti
....
Rokopise ne vrača
....
Izhaja vsako soboto in stane s poštino vred za celo leto 40 Din, za pol leta 20 Din, za četrt leta 10 Din

NAŠ DOM

Narodno-socialističen tednik

Upravištvo v
Murski Soboti
....
Oglasi:
 cm stane 1 Din
Oglasi za celo stran, za 1/2 in za 1/4 strani stanejo 75 para za 1 cm
Pri večkratni objavi primeren popust

19. številka

Murska Sobota, dne 28. julija 1923.

I. leto.

„Bacsmegey naplo“

je naslov dnevnika, kateri izhaja v Subotici in je najbolj razširjeno glasilo naših madžarskih sodržavljanov. Seveda, list se zanima za vse kraje, kjer se nahaja kakšen madžarski jezikovni ožič, torej tudi za Prekmurje. Prekmurje imenuje v listu „Murska-Krajina“ in ima, zlasti v nedeljskih številkah, poseben oddelek. Da bi videli, s kakšno navdušenostjo in „stvarnostjo“ čivka v tem oddelku o naših razmerah, prepisem nekaj citatov iz številke lista, ki je datirana z dne 8. julija 1923.

Poročevalec uvodoma omenja mnenje strokovnjakov, katero se glasi, da bo toletni pridelek le za 80 odstotkov lanskega. Potem še piše:

„Nezadovoljstvo in zaradi negotovosti bodočnosti silna bojazen vladata tukaj povsod. Brez presledka se slišijo glasovi iz vrst prebivalcev, da poklicani činitelji Prekmurje kar prepustijo svoji usodi; nihče se ne zanima za nevolje ljudij, ker ni nobenega vladnega moža, katerega bi zanimali ti kraji po volitvah. Prekmurje eden najbolj revnin krajev države itd.“

K temu poročilu bi lahko pripomnili, da zaradi domače letine revščina ne bo narastla, kakor tudi to, da po našem mnenju ni vladnega moža, kateri bi lahko vplival na pristojnem mestu, da bi bili rešeni slabega vremena! Tudi ne potrebujemo takšnega vladnega moža, to deo je prebivalstvo z nadpolovično večino glasov prepustilo našim domačim klerikalcem.

V članku „Slovenska krajina in Murska Sobota“ se dobe še bolj zanimive trditve. Nekaj tam nabranih cvetic:

„V severo-zahodnem kotičku kraljevine SHS, na levi obali reke Mure v premeru do 20 km širok, gorat kraj, ki se naslanja v dolžini do 30 km na reko Muro, je Prekmurje.“

Ne, gospod poročevalec, Prekmurje se ne naslanja na Muro, kakor se motite tudi glede navedbe mer; od 10 do 15 km lahko prištejete povsod vaši navedbi. Da, da, verujemo, križ je vsaka operacija v solo odraslem času z umanjšanimi merili!

Toda dalje:

„Vendi pripadajo k južnoslovanski jezikovni družini in ugledni učenjaki pravijo, da je vendsko pleme samostojno slovansko pleme, katerega tudi danes živa govorica, ki se od kranjske slovensčine bistveno razlikuje, je v resnici starodavni pristni slovenski idiom. 80 odstotkov Vendo govori, piše in čita madžarski. Novine le madžarske čitajo.“

K tem trditvam pripomnim na kratko le to, da sem podpisani tudi poznavalec naših razmer, kakor tudi seveda madžarsčine in čitam 8 — beri osem slovenskih listov. In da bi bil v tem oziru osamljen pojav, o tem resno dvomim, če pa mislim, da imamo še v samem Prekmurju tri slovenske politične tednike, dva slov. verska lista, kateri listi bi brez podpore od strani čitateljev prav gotovo propadli. Da, mogoče je, da naši Madžari čitajo naše slovenske liste, Slovenci pa baš nasprotno madžarske. Umestno bi bilo, če se toza-

devno izjavijo strokovnjaki, poznavalci dejanskih razmer.

Konec članka se glasi tako-le:

„Vendska špecialiteta je kolač, ki se zove „vrtanka“ in je izvrstna testenina.“

Slabo pogodil, gospod poročevalec! Vendskih špecialitet nimamo. Slovenskih bi pa bilo zadosti, še celo imenitnejših od vrtanke. Na primer edna takšna špecialiteta je naša potrpežljivost, z drugo besedo božja mast, katera — ker so danes drage vse masti — je velike vrednosti za tiste, ki bi naj dobro učili, toda slabo učijo, ker so tudi sami slabo poučeni.

Zdrav posmeh se nam skriva na obrazu če pomislimo na članke tega poročevalca. Okoli Doljne Lendave imenuje „Malo Madžarsko“, katere središče so Radmožanci. Usmili se nas Bog! In kolikor nam je znano iz zanesljivega vira, namerava ta famozni g. poročevalec obiskati neke obmurske kraje — kjer baje po štirih hodijo ljudje in izgovarjajo človeškim glasovom podobne neartikulirane glasovne tvore. Seveda, ti ljudje bodo po narodnosti — Južni Slovani!

Peter Domačin.

Kako mislijo o Prekmurju in o nas Slovencih

prekmurski Madžaroni, o tem nam je napisal Peter Domačin v današnjem uvodniku nekaj zanimivih vrstic. Ti gg. okoli „Bacsmegeyenaplo-ja“ menijo, da lahko svetu pišejo največje neumnosti, češ: saj nas ti prokleti „Slavi“ itak ne razumejo. Pa se veselijo. Vemo vse, pa to si prihranimo za prihodnje številke! Za enkrat pripomnimo samo to, da je med tukajšnjimi „Vendi“ (sami se imenujejo Slovenci ali Slovence, ne pa Vende! Besedo Vendi so si Madžari za nas izmislili, zato odločno odklanjamo to iz nemščine prevzeto spakedraško) le malo takih, ki bi res samo madžarske novine čitali.

Kleklave novine gredo približno v 4000 izvodih med narod in to med same prave „Vende“. „Naš dom“, „Marijin tist“, „Duševni list“ izhajajo skupaj v kakih 8000 izvodih. Tako lahko rečemo, da se na teden razpeča po 12.000 naših domačih slovenskih časopisov. Pa tudi to, kar prihaja iz Slovenije, znaša na teden po par tisoč izvodov. Naši ljubljanski in mariborski dnevniki: „Jutro“, „Slov. Narod“, „Slovenec“, „Jutranje Novosti“ in „Tabor“ imajo tu mnogo naročnikov, zlasti tudi med domačini. Isto velja o drugih pol. časopisih: „Slov. Gospodar“, „Straža“, „Nova doba“, „Murska Straža“. Tudi socialistične novine: „Nova pravda“, „Enakost“ in „Naprejš“ imajo tu precej naročnikov in to med delavci, ki so bili na delu v Sloveniji ter so se tam že zdavnaj uverili, da je prekmurski slovenski narod, eno in isto s slovenskim narodom in da ni nobenega posebnega vendskega naroda, niti jezika. To „parcelacijo“ bi samo Madžari in tukajšnji Madžaroni radi izvedli, ker vedo, da potem ložje mučijo to nase ljudstvo in ga

pomadžarijo! Pa se jim ne bo posrečilo. Za to bomo že skrbeli mi domačini, mi „Vendi“!

Radič in vlada.

Da ga bodo zaprli, tako so kričali vsi listi, da vlada se je celo ojunčila, da je poslala v Zagreb dva policijska uradnika, da pripravita vse potrebno, da ga bodo spravili na varno. Toda končno so se premislili in opustili vsak korak proti njemu.

Pa zakaj? Vlada dobro ve, da Radič ni sam, ampak stoji za njim ves hrvatski narod in da utegnejo nastati nepredvidne posledice, ako se zapre voditelja tega naroda. Pa kaj bi dosegli, ako ga zapro? Na njegovo mesto bi prišel drugi voditelj, in za njim tretji itd. in morda bi bil kateri teh še nevarnejši od Radiča. Radiča so radikalci spoznali kot zaupljivega moža, ki rad nasede na radikalne limanice. In zato zaenkrat še ni umestno, da se takega politika zapre. Glavno pa je menda sledeče: Skupščina je uvedla novi vojaški zakon, s katerim narod ni zadovoljen; ustvarila je uradniški zakon, ki ga uradniki nočejo, uvedli so visoke davke in si s tem ustvarila na milijone sovražnikov med seljaki in to ne le med Slovenci in Hrvati, ampak menda celo najhujše v Srbiji sami. Zakaj bi torej baš sedaj znova netili sovražstvo med Srbi in Hrvati? Da, pa še sedaj, ko se začenjajo parlamentarne počitnice. Sedaj si pač tudi gg. ministri in drugi takile visoki gospodje radi privoščijo par tednov oddiha na predivnem Bledu, v Rogški Slatini, ali pa celo tam kje ob morju v inozemstvu. Kdo pa bo hodil na letovišče, če pa baje za vsakim voglom preži kak atentator? Če pa pusti vlada Radiča pa njegovo HRSS pri miru, pa bodo tudi visoka gospoda iz Beograda lahko v miru uživala svoje težko zaslužene počitnice.

Da, težko zaslužene. Saj so že gosp. Pašič se čutili primoranega, dvigniti pri zadnji radikalni seji svoj prst in posvariti radikalne poslance, naj ne zmerjajo gg. ministre, kajti, oni imajo sila mnogo in težkega dela. Da, morda ga imajo res. Vsekakor pa so si gg. ministri tudi temu primerne plače uredili. Še takrat, ko spijo, služijo lepe pare, kajti oni dobivajo plačo stalno in ne tako kakor tiste uboge pare, ki bodo po 14 dni na leto hodile na kuluk in ne bodo zaslužile takrat niti za skodelico kropa. Morda pa pojdejo tudi gg. ministri na kuluk. Pravzaprav bi bilo to zelo idealno, ako bi se vsi ti gg. ministri, seve ne v fraku, ampak v delavnem jopiču podali na tlako. To bi bil celemu ljudstvu najboljši vzgled, vlekli bi bil kakor vsi paragrafi in batine. Da, mi in kolikor nas je zdravih in močnih, bi jo urno mahnili za njimi in v njih družbi bi veselo „kulukovali“, pri tem pa hvalo peli gospodinu Bogu, da nam je dal tako vzorne in vzgledne ministre.

Ali sem povprečen naročnik?

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v III. četrtletju 1923.

Opozoritev trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

I. Hišna najemnina. Za odmero hišne najmarine za leto 1924 v krajih, v katerih se ta davek ne odmerja dvoletno in ki torej niso zavezani hišni najmarini tudi od poslopij, ki niso dana v najem, so hišni posestniki dolžni vložiti napovedi o donosu hišne najemščine leta 1923 pri pristojnem davčnem oblastvu do konca avgusta t. l. Izpremembe, ki nastanejo glede višine hišne najemščine izza vložitve napovedi do konca leta 1923, se morajo davčnemu oblastvu naznaniti.

Hišni posestniki, ki ne bi pravilno in določno prijavili hišne najemnine, izgube razen tega, da jih zadenejo kazenske posledice, pravico sodno zahtevati večjo najemnino od one, ki so jo prijavili davčnemu oblastvu.

Ako ne predloži hišni posestnik napovedi o najemnini v odprtem roku in ako se tudi na ponovni poziv ne odzove v 3 dneh, se kaznuje v denarju do 100 Din. Ako se pa niti v naslednjih 8 dneh ne odzove pozivu, odpošlje davčno oblastvo na lice mesta uradnega odposlanca, ki sestavi napoved proti povrnitvi efektnih stroškov, odobrenih po stroškovniku.

Hišni posestniki, katerih v najem dana poslopja nimajo več nego 7 stanovanjskih prostorov, so upravičeni napovedati hišno najemnino pri županstvu, ki zbira podatke v taberalnih zapisnikih.

II. Občna pridobnina. Dne 31. julija t. l. poteče rok za vložitev pridobninskih izjav za dvoletje 1924 in 1925.

Posebni pozivi za vložitev izjav se ne bodo razpošiljali, ampak se bo vsem, ki izjave ne vložijo v določenem roku, odmerila občna pridobnina na podstavi uradnih podatkov. Izjave se smejo podajati ali pisмено ali ustno na zapisnik.

Obrazci za izjave se dobivajo brezplačno pri davčnih oblastvih in davčnih uradih.

Vse navedbe v izjavah se morajo nanašati na stanje obratnih razmer v času od 1. julija 1922 do 30. julija 1913, ako se pa podjetje ni vršilo leto dni, pa na povprečno stanje med krajšo dobo njegovega obstanka.

III. Posebna pridobnina. Za vložitev napovedi za leto 1923 je potekel zadnji rok dne 1. julija 1923. — Podjetja, ki še nimajo odobrenih računskih zaključkov za preteklo poslovno dobo in torej napovedi še ne morejo predložiti, naj si takoj izposlušajo podaljšanje roka.

IV. Davek na poslovni promet. Davkoplačevalci, ki so zavezani plačevati davek po knjigi opravljenega prometa, so dolžni odpremiti davek za II. četrtletje 1923 do 30. julija 1923 in hkratu predložiti prijavo. Zamudniki se še posebej opozore na svojo dolžnost ali z javnim razglasom ter z zapretilom uradne ocene ter rednostnih glob.

Kdor vloži nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe.

Davkoplačevalci, katerih promet ni v letu 1922 presejal zakonito določene meje 360.000 Din in plačujejo torej davek pavšalno, so zavezani do 31. julija t. l. vložiti prijavo o prometu, opravljenem v letu 1922 ali z uporabo stare tiskovine, kjer so še na razpolago, ali po vzorcu, objavljenem v razglasu finančne delegacije z dne 22. maja 1922. A I 6/3 (Uradni list z dne 3. junija 1922, št. 59). Kdor ne predloži pravočasno prijave, izgubi pravico pritožbe in mu davčni odbor oceni promet po lastni vrednosti in podatkih.

V. Dospelost direktnih davkov. Dne 1. avgusta 1923 dospo v plačilo vsi direktni davki za III. četrtletje 1923. Davčni uradi so upravičeni jih po 14. avgustu t. l. prisilno izterjavati in zaračunavati poleg 6 odstotnih zamudnih obresti še za opomin 4 odstotkov izterjanega zneska. Za plačilo vojnega davka veljajo posebni roki ki so razvidni iz plačilnih nalogov.

VI. Razgrnitev predpisnih izkazov. O davkih, ki so jih davčna oblastva odmerila v preteklem četrtletju, bodo razgrnjeni predpisni izkazi prvih 15 dni meseca julija 1923, kolikor niso davčni zavezanci na razgrnitev izvan tega roka že bili opozorjeni individualno ali z javnimi razglasi.

Domače vesti.

Murska Sobota. (Meščanska šola.) Višji šolski svet naznanja s števil. 6731 z dne 12. julija 1923, da se prične na drž. meščanski šoli v Murski Soboti novo šolsko leto 11. septembra 1923 z vpisovanjem. Dne 10. septembra so sprejemni, naknadni in ponavljalni izpiti, 12. septembra je božja služba in 13. septembra se prične redni pouk. V I. razred se sprejmejo dečki in deklice, ki so z dobrim uspehom dovršili 5. šol. leto. Predložiti je zadnje šolsko izpričevalo (svedočanstvo).

M. Sobota - Hodoš. Jutri, v nedeljo, dne 29. julija se vrši v gostilni g. Benčeca v Hodošu vrtna veselica sobočke podružnice Jugoslovenske Matice. Iz Sobote vozi takrat v Hodoš poseben vlak. Odhaja ob 13. uri (ob 1. uri popoldne) iz Sobote, vrača se pa ob 20. uri (8. uri zvečer). Svira godba iz Sabeborec. Vstopnina 3 Din. Sobočanci, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate Hodoš in našo državno mejo.

Gornja Lendava. V nedeljo, dne 15. julija je dobila naša župna cerkev dva nova zvona. Zvona staneta 36.000 Din. Večji tehta 475 kg, manjši pa 272 kg in to brez jarma in brez kladi. Ž njima vred pa tehtata oba skupaj 900 kg. Manjši zvon nosi napis Sv. Janeza Krstnika, večji pa Sv. Jožefa. Botra sta g. H. Rogan, gostilničar v Gornji Lendavi ter g. F. Horvat, posestnik v Krplivniku. Oba zvona je vlila domača slovenska tovarna „Strojne tovarne in livarna v Ljubljani“. Izdelana sta krasno; delata vso čast domačemu podjetju. Cerkevna slavnost se je začela ob 11. uri. 2 para krasnih konj, ki jih je dal na razpolago državni komisar g. Klimek, sta pripeljala na lepo ovenčanem vozu oba zvona pred cerkev. Nebroj slovenskih trobojnic (zastavic) na vozu je ustvarilo krasen pogled na voz in na toli zaželjena zvonova. 7 konjenikov in 5 kolesarjev domače požarne brambe, vsi v samem cvetju in zelenju, široke slovenske trake čez prsa, je javilo prihod zvonov. 200 belih mladenk s cvetjem v rokah in v laseh, 12 ognjegascv in nad 5000 drugih ljudi od blizu in daleč se je zbralo okoli te gorske cerkve v tem svečanem trenutku. Pevski zbor pod vodstvom g. učitelja Tamara je zapel ubrane slovenske cerkvene pesmi, iz bližnjih gričev pa so zagrmeli topiči. Ob 14. uri so oba zvona potegnili v stolp, uro za tem sta se že oglasila iz novih temnih lin donela ter pošiljala svoje prve glasove vsem tistim, ki so si jih že leta in leta želeli in je končno ućakali. Vsa slavnost je imela izrazito slovenski značaj. Požarna bramba v slovenski opravi in slovenskim poveljevalnim jezikom bi lahko bila vzgled vsem ostalim ognjegasnim društvom v Prekmurju. Ljudstvu se je končno vendarle izpolnila večletna želja zopet dobiti zvonove. Naša rajskolepa gorska vesnica je bila mrtva, odkar nam je vojna pobrala zvona. Zakaj, tega sami ne vemo, toda istinsko je pač le tako: od mladih nog smo navajeni na glas lendavskih zvonov. Oni nas vabijo, nas zovejo, kličejo in spominjamo o veselju in v žalosti. In če ob večerih njih glasovi prihajajo tje k oddaljenim našim hišicam, takrat se domislamo in spominjamo vseh svojih dragih, ki jih nam je vzela vojna in vseh tistih, ki so v tujini, zlasti njih, ki si tam onkraj velike vode služijo svoj kruh, in mislijo na svojo domovino v Prekmurju. In mnogo jih je iz naše župnije. Zato smo se baš tega dne nehote spomnili vseh tistih, ki bi bili presrečni, ko bi se še kedaj vrnili v naše goričke vesnice, pa jih menda nikoli več ne bo nazaj med nas.

Razpisane trafike v Prekmurju. Razun trafik, ki smo o njih razpisu že poročali v zadnji številki, so razpisane še sledeče trafike v Prekmurju: trafika v Radmožancih št. 29, v Gentrovčih št. 23, v Predanovcih št. 9, v Murski Soboti št. 204 ter v Prosečki vasi št. 6 in št. 39.

Ponudbe je vložiti pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru do 3. avgusta 1923 ob 10. uri. Kdor se zanima za te trafike, naj se natančneje informira pri pristojnih okrajnih upravah finančne kontrole.

Mnogi obrtniki in tovarnarji v Prekmurju nočejo vedeti, da je pri nas uveden 8 urni delavnik. Obrtno oblastvo bi naj čuvalo nad postopanjem obrtnikov.

Tedenske vesti.

Motorna vozila. Vsi lastniki motornih vozil (avtomobilov, motociklov, pomožnih motorjev) morajo do konca avgusta tega leta oddelku za notranje zadeve pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani javiti pisмено: svoj natančni naslov, število vozila, tvorniško znamko in število motorja.

Mi v Jugoslaviji imamo dobro vojsko. O tem nikdo ne dvomi. Imamo pa slabo upravo in najhujše je to, da se ne razumemo. Vsak bi rad vladal, nobeden se ne bi rad podredil drugemu. Zaman čakamo moža, ki bi nam ustvaril pravi mir, pa ga ni. In to je tisto, kar nas teži!

Radikalni militarizem. Naši radikalski so skrpucali nov vojaški zakon. Za častnike in podčastnike je zelo ugoden. Mlad poročnik dobi po 4 letih vojaške službe 22.450 Din plače na leto. Srednješolski profesor pa dobi tako plačo še le, če 25 let služi. Narednik dobiva 13.060 Din letne plače, ravno toliko kakor učitelj z 10 službenimi leti. Kakor vidimo, je za enkrat pri nas pač najboljšje, če se človek dosti ne uči. Če znaš pisati in brati, lahko postaneš narednik in nazadnje častnik. Izdatkov za študij nimaš. Ako pa hočeš postati uradnik, moraš leta in leta študirati, končno pa ne dobiš toliko, da bi se mogel prehraniti in za silo oblačiti. Zanimivo pa je eno: na vojake same pa so pozabili. Njim bi pač že zdavnaj bili morali zvišati njih prejemke. To, kar danes dobivajo vojaki — redovi, zadostuje komaj za milo. Ako že imamo vojaštvo, ne moremo tega trpeti, da bi redovi dobivali dnevno komaj nekaj par v roke!

Tisti, ki so optirali za Madžarsko, a bivajo v Jugoslaviji, smejo ostati v naši državi do 26. julija 1926. Enako smejo do tega dne na Madžarskem ostati tisti, ki bivajo tam, a so optirali za Jugoslavijo.

Toča je padla po nekaterih krajih na Kranjskem. Po nekod so padale 15 dkg težka zrna.

Nove bankovce po 10, 100 in 1000 Din bo izdala v promet Narodna banka. Kasirali pa bodo stare bankovce. Novih bankovcev bo izdanih za 150 milj. Din.

Nove poštne znamke se ne bodo več tiskale v Ameriki ampak v Švici. Zakaj se pa ne tiskajo doma? To je vendar brezumno gospodarstvo poštne uprave!

Industrija svile v Jugoslaviji. V Sloveniji je ni. Pač pa v Vojvodini, na Hrvaškem in v Srbiji. Letos se bo v Vojvodini dobilo za 250.000 kg kokonov, v Srbiji za 230.000 kg, Hrvaška pa za okoli 50.000 kg. Tovarne za predelavanje kokonov v svilo so pri nas v Novem Sadu in v Pančevu.

V Trbovljah, kjer kopljejo premog, stavka 3000 rudarjev.

Kapetan E. Jurišič, ki se ga mnogi Sobočanci in Prekmurci še dobro spominjajo, je bil odlikovan z kolajno „za rat oslobodjonja in ujedinjenja“ za zasluge, ki se jih je pridobil pri osvoboditvi Medžimurja in Prekmurja. Jurišič te tudi predsednik odbora invalidskega udruženja v Splitu.

Umor Rusinje v Ljutomeru. V predzadnji številki smo poročali, da so našli v njenem stanovanju v Ljutomeru zadavljeno ženo in otroka ruskega inženirja Ganusova.

Umora sta bila osumljena nek ruski kapetan in pa inženirjev sluga. Kapetana so sedaj izpustili iz zapora, inženirjevega slugo pa izročijo sodišču v Mariboru.

Trupla vseh 4 v Dravi utopljenih duhovnikov so že našli in pokopali.

V **Subotici** so zalotili dva tihotapca. Imela sta v svojih klobukih vsite bankovce in sicer za 50 Dol., za 500 Levov (rumunskih) in za 1360 Din.

Na **Lovčenu** v Črnigori nameravajo zgraditi sanatorij in sicer 1200 m nad morjem. Tam, kjer bo stal sanatorij, so krasni gozdovi. V bližini se nahajajo razvaline nekega samostana.

Tovarna v Brodu ob Savi izdeluje vagone in letala (aeroplane). Sedaj pa nameravajo tovarno razširiti in urediti tako, da bodo izdelovali tudi lokomotive in to tudi najmodernejše. Počasi se bomo mi Jugoslovani napravili v marsičem neodvisni od tujih držav.

Veliko vohunsko (špijonsko) družbo so zasačili v Zagrebu. Tako poročajo policijski uradi. Glavno vlogo je igrala neka ženska Danica Androlič. Zaprlji so že nad 20 oseb, med njimi tudi nekaj častnikov. Morda pa ne bo vse tako hudo, kakor časopisi pišejo. Ker je policija za te špijone izvedla še le sedaj, ko že mesece in mesece vsi centralistični listi zahtevajo, da se Radiča zapre in menda tudi „obglavi“, izgleda, kakor da je vse to v nekaki zvezi in da je inscenirano od vlade.

Velikega župana Mihailoviča v Batinu v Baranji je vlada odstavila, ker je dal izgnati na Madžarsko dva iz Madžarske k nam pobegnila madžarska državljana. Madžarske oblasti so namreč dotičnika obsodile v večletno ječo in zaprle.

Kapetan umoril podpolkovnika. Kapetan A. Štefanovič je lani v Pirotu ustrelil komandanta 3. vojnega okrožja Nikolo Nikoliča. Nista se mogla videti. Prepirlala sta se. Štefanovič je prosil, da ga Nikolič premesti. Ta pa tega ni hotel storiti. V jezi je nato kapetan ubil Nikoliča. Beograjsko vojaško sodišče je obsodilo na 20 let ječe.

Kedaj bo konec draginje? Pod tem naslovom prinaša narodno-socialističen tednik „Nova pravda“ v Ljubljani v svoji 27. številki izpod peresa dr. Politeja zanimiv članek. Pisec prihaja do zaključka: „Če hočemo draginjo, ublažiti moramo kot nar. socialisti delati na to, da odstranimo današnjo vlado ali da ji damo vsaj drugo, sposobnejšo, bolj odkritosrčno, taktično opozicijo. Če pa hočemo odstraniti draginjo, moramo uvesti povsem socializem. Prvi cilj je bližji, drugi dalji. Prvega bi mogli pri vstrajnem delu in agitaciji doseči še to leto — če bomo namreč imeli na jesen volitve — a drugega? Nismo demagogi, da bi nekaj obetali, kar leži z ozirom na čas še v ugotovosti. Toda gotovo je, da to nekoč pride in sicer tem preje, čim vestneje, dosteneje in požrtvovalneje bomo delali v duhu narodnega socializma in v stranki, ki predstavlja organizirano akcijo v svrhu, da se ta duh razširi v našem javnem življenju.

Bela moka stane v Beogradu 6 Din kilogram. Da je v Beogradu in v Zagrebu moka sploh cenejša kakor pri nas, se imata ti dve mesti zahvaliti le bližini Banata, Bačke in Srema, kjer se pridelava največ žita.

Žitni trg v Novem Sadu. Pšenica 415 Din, ječmen 295 Din, oves 295 Din, koroza 320 Din za stot (meter).

III. ljubljanski velesojm. Prijavni rok za udeležbo na III. ljubljanskem vzorčnem velesojmu se zaključuje dne 24. t. m. nakar se prične z razdeljevanjem prostorov. Konec meseca julija se začne razpošiljati načrti o dodeljenem prostoru. Po zaključku prijavnega roka se bo upošte-

valo nove prijave samo še po razpoložljivem prostoru, katerega je malenkostno število m² na razpolago. Kupci iz vseh krajev se že danes številno priglašajo h udeležbi, katera bo letos velikanska. Vsi industrijalci, trgovci in obrtniki, vpošljite takoj prijavnico, da se Vam rezervira prostore. Kupčijski uspehi so letos zasigurani.

Zdravila se bodo podražila za 100 %.

Bolgarska. Nova vlada je dostavila vse ministre prejšnje vlade Stambolijskega na obtožno klop in poleg njih še kakih 600 oseb. Kakor vidimo, imajo sodišča na Bolgarskem res znamenito nalogo: danes sodijo tiste, ki so bili včeraj na vladi. Kdor je bil včeraj minister in oboževan od celega naroda, ta je danes še toliko vreden, kakor obcestni tolovaj. Da, da! Ko bi se ljudje drug drugega bolj spoštovali, ko bi bili ljudje boljši kakor pa so, ne bi zabredli tako daleč. Zato se gg. Dankov, kralj Boris in druga taka bolgarska gospoda naj ne čudijo, če jim pripravljajo njih nasprotniki vislice. Kdor ubija, bo ubit! To je stara resnica, ki se ne ustraši nobenega še tako svetlega kraljevega niti carskega sijaja.

Olanta. Peruanska drama v treh dejanjih. Poslovenil po nemški prestavi Albrechta grofa Wickenburg dr. Karl Grossman v Ljutomeru. V samozaložbi prireditelja. Tisk tiskarne „Panonije“ v Gornji Radgoni. Naroča se pri imenovani tiskarni ali pa pri prireditelju g. dr. Karol Grossmann-u, odvetniku v Ljutomeru. Obsega: 90 strani, osmerkinega formata. Stane broširana 8 Din, po pošti 50 para več. Naše slovstvo je bogata zaloga dobrih in slabih prestav. Med (z ozirom na razne okolščine) dosti dobre in posrečene prestave smemo šteti tudi peruansko dramo „Olanta“. — Je to posebnost na našem književnem trgu, zato tudi ne bo inteligenta, ki bi ravno kar izišle drame ne kupil sebi ali svojim. „Olanta“ je redka prikazen. V njej nastopa 14 oseb z uprav eksotičnimi, nam Slovencem še tujimi, a vendar značilnimi imeni. Gospod prireditelj je dal prevodu lep in jasen uvod, kjer opisuje kraj dejanja: obširne peruanske poljane, polne za nas nedoumljive romantike. Ne bomo se spuščali v detajle, ker bi s tem povedali preveč. Kdor hoče „Olanta“ (ki ni ženska, kakor bi si kdo na prvi hip mislil!) natančneje spoznati, naj si kupi knjižico, ne bo mu žal. Izdamo še samo to, da je „Olanta“ zgodovinska pesnitev Peruancev, katerih kulturi in napredku se piesto — divimo. V „Olanti“ je orisanih mnogo najrazličnejših značajev — od junaka „Olante“ pa do hinavskega licemerca in zahrbtnega sedanjega tipa Ruminahuja. Nastopajo modre in dobre osebe, pa tudi ljubezenske spletke, ki prav nič ne zaostajajo za rafinirastjo naše dobe so opisane tako realno in jasno, kakor bi se igrale pri nas. Vse osebe kraja itd. nosijo imena, bodisi posneta iz narave: naravni pojavi, živalstvo in rastlinstvo, bodisi imajo globoko značenje posebnega pomena. Skratka: Sezite po knjižici, katere vsaka stran vas kakor na nevidnih krilih povede v romantično peruanskih poljan in življenje 15. stoletja, ko je Inka Pačakutek, peruanski kralj — nekaka približna paralela Petra Velikega ustanovil veliko agrarno državo na obalah toliko opevanega Titi-Kaka-jezera in v sedanjih Andih in Kordiljerih Južne Amerike. Prevod se čita gladko in prijetno, dasi bo dal gramatičnim dlakocpcem in raznim perogriscem povod za kritiko, ki pa spada na strogo znanstveno polje. Knjižico, ki je tretja publikacija agilne in mlade tiskarne Panonije, priporočamo vsem našim inteligentom v mestih in po doželi, višjim šolskim knjižnicam in našim izobraževalnim društvom. R. B.

Kralj. notar Ferdo Križan

v Murški Soboti

ima svojo
notarsko kancelarijo od 13. julija naprej v občinski hiši (varoški kuči).

Obrtni vestnik za Prekmurje.

Rezolucije, sklenjene na obrtnem shodu v Beltincih dne 1. julija 1923:

(Konec.)

Na shodu Obrtnega društva za Prekmurje dne 1. julija 1923 v Beltincih zbrani obrtniki, so v očigled dejstvom, da so se v prvih letih po prevratu, ko obrtne zadrage niso delovale, mnogim za izvrševanja obrta nesposobnim osebam podelile obrtovnice na podlagi potrdil pristojnih občin in da še mnogi nepoklicani obrtniki danes izvršujejo razne obrte, ne da bi si bili poskrbeli obrtnice od pristojnih obrtnih oblasti, smo sklenili prositi obrtno oblastvo:

1. da se z energičnimi naredbami ustavi izvrševanje obrti po neopravičenih osebah, katere nimajo od jugoslovanskih oblasti izdanih obrtnih listov ali koncesij,

2. da izvedejo s sodelovanjem pristojnih obrtnih organizacij revizijo vseh v letih 1919 in 1920 na teritorju Prekmurja podeljenih obrtovnih za rokodeljske obrti in je odvzame tistim osebam, ki so na podlagi napačnih informacij ali spričeval občinskih uradov prišli v posest obrtnega lista.

Na shodu Obrtnega društva za Prekmurje dne 1. julija 1923 v Beltincih zbrani obrtniki zahtevajo:

1. da se zakon za pobijanje draginje na obrtnike ne uporablja v slučajih, ko ne zakrivijo pregreškov, ki bi vplivali na splošne cene in ki jih javnost po splošnih pojmi morale ne smatra za pregreške.

2. Zahtevamo, da se izda navodilo, da se po tem zakonu postopa samo proti onim, ki zagrešijo pregreške, kateri zamorejo splošno zviševati cene dnevnih potrebščin.

Stanovsko obrtno društvo v Beltincih, Prekmurje, se obrača do merodajnih oblasti s prošnjo, da se dovoli čim preje obrtna nadaljevalna šola v Beltincih, ker smo tik madžarske meje, v pokrajini, v kateri so se svojčas učili samo madžarskega jezika, je ta šola najnujnejša v Prekmurju. Prosimo, da se nam pomaga kolikor mogoče v gmotnem oziru.

Stanovsko obrtno društvo v Beltincih zahteva:

1. pojasnila glede prepovedi veselice, katera bi se imela vršiti dne 3. junija 1923 v prid obrtne nadaljevalne šole,

2. pojasnila, zakaj okrajno glavarstvo prepovedi ni izdalo vsaj 8 dni pred nameravano prireditvijo zabave,

3. da se nam sporoči ime informatorja, ki je hotel društvu škodovati; zahtevamo to, da ga moremo tožiti za odškodnino,

4. proti dotičniku strogo preiskavo.

Listnica uredništva.

Uredništvu „Duševni List“ v Puconcih. Blagovolite poslati v zameno vse doslej izšle številke. Tudi mi Vam pošljemo vse prejšnje številke. — G. J. v Hodošu. Objavimo. Pišite še kaj. — G. K. L. v Murški Soboti. Osebnih napadov ne priobčujemo. Ovadite zadevo obrtni oblasti. Urednik.

Amerikanci!

Gostilna z 2 oraloma posestva; kegljišče, 4 lokali, 4 sobe za stanovanje, še ena mala hišica, potem gospodarsko poslopje, priljubljeno izletišče; od glavnega trga v Mariboru 15 minut oddaljeno. Prodajaja lastnik Kranjčič v Krčevini štev. 70 za 1,900.000 K ozir. pooblaščenec Zagorski, Maribor, Barvarska ulice 3. Pogoji zelo ugodni.

Zagorski ima na prodaj več hiš (hramov), posestev (verstev).

Naročajte si „Naš dom“!
Naročnina za četrto leta znaša
samo 10 Din.

Dražba (licitacija) raznih premičnin (gibajočih stvari) in pa 280 litrov jabolčnice bode dne 11. avgusta 1923 ob 9. uri dop. v hiši števil. 9 v Martjancih.

10% falejše kak kješteč!

Kose, žreblje (cveke), lopate, rasoje vsefele železnino, kuhinjske posode galico (galicijo) rafijo svinjsko mast sčista sveže (friško) tikvino olje vse fele melo (moko) vsako špecerijsko blago dobite pri

ČEH in GAŠPAR
v MURSKI SOBOTI

na Lendavski cesti
vsikdar

10% falejše kak kješteč!

1 eleganten

fijakarski voz

dobro ohranjen se proda. Ponudbe pod „fijakarski voz“ na upravništvo „Našega doma“ v Murski Soboti.

Portland cement

Super fosfat (umetna gnojila)

Štajnkol (premog)

Vogelie

Drva

Seno

Strešna lepenka (térpapir)

in ostale gospodarske potrebščine in produkte prodaja najbogše in najfalejše

Czipoth Viktor

trgovec z lesom, drvami in premogom

v Murski Soboti
Slovenska ulica

KAVARNA BOROŠ

v MURSKI SOBOTI

se priporoča vsem, ki prihajajo po poslih v Mursko Soboti.

Na razpolago so slovenski, hrvatski, srbski, madjarski in nemški časopisi.

2 biljarda!

Vsikdar topla kava! Vsikdar vroč čaj!

Šparajte!

Prekmurska posojilnica

*r. z. z o. z.

v Murski Soboti

plača intereš na hranilne vloge

9%

brez odtegnjenja rentnega in invalidskega davka.

Daje posojila po najugodnejši ceni!

Pisarna je v hiši fiškališa g. dr. Škerlaka pa tudi v židovskem župnišču (farofu).

Cie. Gle. Transatlantique

Francoska linija

Havre-New York

Nakrajša linija, samo

6 dni čez morje

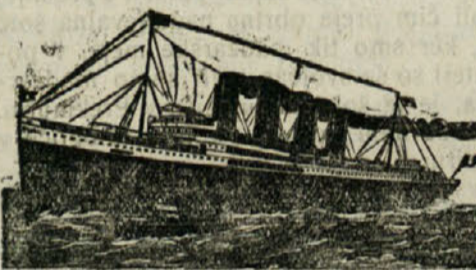
Glavno zastopstvo:

Slavenska banka, d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadovna poiznila daje

zastopnik Ivan Kraker

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41.

Več polovnjakov

v i n a

je po ceni na prodaj. — Cena od 10 K za liter. Več se izve pri Franju Talany-ju, gostiln. pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Zgubilo se je

dne 5. tm. eno kolo v Rakičani. Kolo nosi št. 1416 in ima spredaj znamko „Germanija“ na šipi pa „Rival“. Lastnik kolesa je Clencigar Štef. pekarna Kralj v Beltincih. Najditelj dobi 500 kron nagrade!

ROSIJA-FONSIER

zavarovalna in pozavarovalna družba v Beogradu.

Osnovni kapital 5.000.000 dinarjev.

Ravnateljstvo podružnice za Slovenijo v Ljubljani, Sodna ul. 2.

Družba izvršuje zavarovanje vseh vrst:

zavarovanje proti požaru,

zavarovanje proti posledicam telesnih nezgod,

zavarovanje proti škodi po toči,

zavarovanje proti vlamu in tatvini,

vse vrste zavarovanj življenja pod najugodnejšimi pogoji,

zavarovanje vseh transportov,

zavarovanje jamštvene dolžnosti,

zavarovanje stekla.

Glavni zastopstvi za Prekmurje:

v DOLNJI LENDAVI in v MURSKI SOBOTI.